

Világnézet és kormánypártiság

Ünnepi hangulatú vallomások és hűvösebb tanulmányok sorakoznak a Vigilia gazdag karácsonyi számában. Lukács László, a katolikus értelmiség e legrangosabb folyóiratának főszerkesztője bevezetőjében természetesnek tartja, hogy a hívőket vitára ingerlő megállapítások is helyet kapjanak lapjában.

Esterházy Péter Jelkó-napló című feljegyzésfüzérében egykori tanárát, a piarista Jelenits Istvánt köszönti — és egyben él is a főszerkesztő rokonszenves toleranciájával. Írásában védelmébe veszi **Eörsi Istvánt** és a Magyar Narancsot az emlékezetes „pápaszámmért”, mely sok katolikus szemében azóta is botránykő. „Ez az európai tradíció egy része, amely a pápában látja a szabadság legfőbb veszélyeztetőjét. Ebből a félelemből csúfolódik. Miért olyan nagy baj ez? Mi a sértő ebben? Hogy nincs igaza?”

Bálint Lajos romániai magyar katolikus érsek a főszerkesztőnek adott interjújában mély önkritikával szól arról, hogy az egyetemes katolikus egyház milyen negatív szerepet vállalt a csángó magyarok erőszakos elrománosításában. Moldvában ma is tilos magyar nyelven misézni, mégpedig nem állami, hanem egyházi tilalom következtében. Az érsek nem titkolja, hogy az erdélyi magyar protestánsok ezért furcsa szemmel néznek a magyar katolikus papokra. A folyóirat idézi az érsek egyik körlevelét is, amelyben a megmaradásra szólítja fel a romániai magyarságot, hiszen „bármilyen legyen is a menekülés oka, azzal önmagukat adják fel, ami részleges öngyilkosságot jelent”.

Endreffy Zoltán rövid, de annál tartalmasabb karácsonyi vallomása az „aki tehát kicsi, mint ez a gyermek, az a legnagyobb a mennyek országában” krisztusi gondolatán tűnődik el. Joggal állapítja meg, hogy még a „jó keresztény” sem annyira gyermek, mint inkább

„osztályvezető, főtanácsos vagy főtisztelendő” szeretne lenni. Márpedig a hit lényege a nálunk nagyobbakra való ráhagyatkozás, gyengességünk szégyenkezés nélküli beismerése, főleg pedig a csodálkozásra való hajlam — vagyis csupa gyermeki tulajdonság. Endreffy csakis önmagunk feladásán és kiüresítésén keresztül tartja elképzelhetőnek az Istenhez való utat.

Pálvölgyi Márta szellemes sajtószemlében elemzi néhány napilap — köztük a Magyar Hírlap — elmúlt öt karácsonyi számának tartalmát. Egyből „kiszúrja”, hogy például lapunk 1987-ben és 1990-ben ugyanazt a karácsonyfadíszes képet helyezte az első oldalra. Miután azonban alaposan elveri a port azon, ahogy a régi rendszerben a lapok a mindenkori vezetőket ünnepelték, maga is kötelességének érzi, hogy a Vigilia karácsonyi számában kifejezze az „elhivatott” Antall József és a „felelős” Szabad György iránti elismerését.

Ha már sajtószemléjében ilyen nyíltan vállalja elfogultságát, én is vállalom, hogy a szerénykedést félretéve egyik valótlan állítására reagáljak. Egyik régebbi, Blau Miklós katolikus lelkész-szel készült karácsonyi interjúról azt írja, hogy benne világnézetileg elhatároltam magam beszélgetőpartneremtől. Ezt sem kellene szégyelni, ha okom lett volna rá: de nem volt. A cikket újrakeresve kérdéseimből és kommentárjaimból pontosan az ellenkezője derül ki annak, amit Pálvölgyi Márta állít. Valószínű persze, hogy a sok régi újságpéldány átböngészése egyszerűen megréfalta a recenzent, s egyszerű tévedésről van szó: és nem arról, mintha Pálvölgyi Márta az MDF-kormány iránti kritikátlan rajongást tekintené a keresztény világnézet legfontosabb ismérvének.